

Etapă județeană/sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare - 2025

**Probă scrisă
LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE**

**Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(24 puncte)

Drepturile omului se fundamentează pe capacitatea rațională a ființelor umane, iar din această perspectivă se pot face următoarele precizări:

Toți oamenii se definesc drept ființe capabile să raționeze, singurii de altfel, cu precizarea că în sfera umanității, în funcție de gradul în care se poate exercita această capacitate, distingem doar două categorii: aceea a oamenilor deplin raționali, diferită de aceea a oamenilor care nu sunt deplin raționali. Se impune să precizăm că toate ființele deplin raționale sunt definite ca agenți morali și că numai agenții morali sunt beneficiari ai drepturilor politice. Revenind la categoria oamenilor care nu sunt deplin raționali, trebuie să amintim că în această categorie regăsim și copiii. Se obișnuiește ca prin termenul de pacienți morali să se înțeleagă categoria oamenilor care nu sunt deplin raționali.

Se cere:

1. Identificați termenii prezenți în informațiile furnizate cu privire la capacitatea rațională a ființelor umane și a diferențelor care sunt făcute în acest sens;
2. Reprezentați într-o unică diagramă Euler raporturile existente între termenii identificați potrivit cu informațiile furnizate de text;
3. Aduceți la o formă standard propozițiile de mai jos și stabiliți, pe baza informațiilor furnizate de textul de mai sus, valoarea de adevăr a fiecărei propoziții, notând cu A propozițiile adevărate și cu F propozițiile false.
 - a. Printre cei care sunt deplin raționali există beneficiari ai drepturilor politice.
 - b. Există oameni iraționali.
 - c. Copiii sunt beneficiari ai drepturilor politice.
 - d. Există pacienți morali care nu beneficiază de drepturi politice.
 - e. Nu există agent moral care să nu fie deplin rațional.
 - f. Faptul că oamenii sunt deplin raționali este o evidență.
 - g. Este exclus ca vreun agent moral să fie pe deplin rațional.
 - h. Numai oamenii beneficiază de drepturi politice.

SUBIECTUL al II-lea

(22 puncte)

1. În tabelul de mai jos avem precizate vârstele la care ești declarat major în diferite state ale lumii:

Vârsta majoratului în legislația specifică diferitelor state ale lumii (ani)					
Numele statului	Japonia	Egipt	România	Suedia	Malta
Vârsta la care este declarat majoratul	20	21	18	16	17

Totodată, *Convenția ONU cu privire la drepturile copilului* precizează, la articolul 1, următoarea definiție pentru termenul *copil*:

„În sensul prezentei Convenții, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă.”

Se cere:

- a. Argumentați dacă o persoană în vârstă de 17 ani din Suedia este sau nu copil folosind informația din tabelul de mai sus și definiția pentru termenul *copil* precizată de articolul 1 din *Convenția ONU cu privire la drepturile copilului*.

- b. Precizați ce tip de definiție se utilizează în articolul 1 din *Convenția ONU cu privire la drepturile copilului* folosind drept criterii de clasificare atât **obiectul definiției redat de definit**, cât și **procedura de definire evidențiată de definitor**.
- c. Pe baza definiției termenului *copil* precizată de articolul 1 din *Convenția ONU cu privire la drepturile copilului* și datele cu privire la vârsta majoratului din tabelul de mai sus, precizați raportul logic existent între:
- *copil și persoană majoră din România*;
 - *copil și persoană majoră din Egipt*.

2. Pe baza răspunsurilor oferite la întrebările unui chestionar aplicat cu scopul de a identifica primele trei opțiuni ale respondenților cu privire la sporturile preferate s-au constituit următoarele categorii distincte:

- Elevi din învățământul gimnazial care preferă să facă volei;
- Studenți care preferă scrima;
- Elevi din învățământul gimnazial care preferă fotbalul;
- Persoane active care preferă înotul;
- Elevi din învățământul primar care preferă să facă volei;
- Pensionari care preferă să facă fitness;
- Studenți care preferă dansul;
- Persoane active care preferă dansurile de societate.

Precizați dacă această clasificare a opțiunilor cu privire la sporturile preferate identificate pe baza chestionarului este corectă sau incorectă din punct de vedere logic. Argumentați punctul de vedere exprimat prin raportare la regulile de corectitudine în clasificare.

SUBIECTUL al III-lea

(22 puncte)

Asumând faptul că propoziția „*Unii oameni inteligenți nu sunt integri*” este falsă, câteva eleve au susținut următoarele:

- (1) Iulia – *contradictoria obversei conversei subcontrarei* acestei propoziții este falsă, în timp ce *supraalterna obversei conversei contradictoriei* acestei propoziții este adevărată;
- (2) Maria – *conversa conversei obversei conversei supraalternei* acestei propoziții este adevărată, în timp ce valoarea de adevăr a *obversei contradictoriei conversei contradictoriei subcontrarei* nu se poate determina;
- (3) Ioana - *contradictoria obversei conversei subcontrarei* acestei propoziții este falsă, în timp ce *supraalterna obversei conversei contradictoriei* este adevărată;
- (4) Selina – este falsă atât *contradictoria obversei conversei subcontrarei*, cât și *conversa conversei obversei conversei supraalternei* acestei propoziții;
- (5) Diana – nu se poate preciza valoarea de adevăr nici a *supraalternei obversei conversei contradictoriei*, dar nici a *obversei contradictoriei conversei contradictoriei subcontrarei*.

În baza unui demers logic explicit, precizați valoarea de adevăr a fiecărei susțineri.

SUBIECTUL al IV-lea

(22 puncte)

Fie date următoarele două condiții:

- (1) termenul mediu este nedistribuit în majoră;
- (2) concluzia este o propoziție universală.

Se cere:

- a. în baza unui demers logic explicit, identificați perechea de moduri silogistice valide care îndeplinește aceste condiții;
- b. utilizând o metodă de verificare a validității modurilor silogistice distinctă în fiecare caz, demonstrați explicit validitatea modurilor silogistice identificate;
- c. construiți, pentru fiecare dintre modurile silogistice identificate, un exemplu consistent în limbajul natural.